

**Законодавчі ініціативи за період 1–28 лютого 2023 року,
що впливають на діяльність виробників з ВДЕ**

Верховна Рада України

Закони прийняті

07 лютого 2023 року Верховна Рада схвалила Закон України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» № 2915-ІХ, Закон України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації» № 2916-ІХ.

Строк дії воєнного стану в Україні та строк дії загальної мобілізації продовжено на 90 діб.

23 лютого 2023 року прийнято Закон України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» № 2911-ІХ.

Цей Закон визначає правові засади надання компенсації власникам пошкоджених та/або знищених окремих видів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України. Законом передбачена компенсація за пошкоджену або знищену житлову нерухомість: квартири, інші житлові приміщення (наприклад, кімнати у гуртожитках), будинки садибного типу, садові та дачні будинки, об'єкти будівництва, у яких зведені опорні та зовнішні конструкції. Компенсація передбачена виключно за майно, пошкоджене або зруйноване з 24 лютого 2022 року.

Крім цього, законом визначені правові засади створення та ведення Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України (далі – Реєстр).

Реєстр вже розроблено та впроваджується Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України та Міністерством розвитку громад та територій. Інформація до Реєстру може вноситись як фізичними особами, так й юридичними, які є власниками (балансоутримувачами) нерухомого майна або замовниками будівництва щодо об'єктів будівництва. Інформація до Реєстру подається відповідно до Порядку подання інформаційного повідомлення про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2022 р. № 380.

Інформація, внесена до Реєстру, буде використовуватися державними органами, органами місцевого самоврядування при здійсненні ними повноважень, визначених законом, у тому числі для забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку із збройною агресією російської федерації проти України.

Станом на 06 березня 2023 року Закон № 2911-ІХ знаходиться на підписі у Президента України.

Проекти зареєстровані

01 лютого 2023 року зареєстровано проект Закону про внесення змін до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», реєстраційний № 8410.

Законопроектом передбачається ряд змін, які мають спростити здійснення процедури оцінки впливу на довкілля для суб'єктів господарювання, які є замовниками планованої діяльності, а також для громадськості спростити надання зауважень та пропозицій під час громадських обговорень, зокрема:

- скорочується строк громадського обговорення повідомлення про плановану діяльність з 20 до 12 робочих днів;
- повідомлення про плановану діяльність та оголошення про початок громадського обговорення Звіту з оцінки впливу на довкілля буде заповнюватись у цифровому форматі безпосередньо у Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля. Уповноважений орган не зможе відхиляти ці документи у зв'язку із невідповідністю їх затвердженій формі;
- скасовується вимога публікації повідомлення та оголошення у засобах масової інформації. Територіальні громади пропонується залучити для забезпечення належного інформування громадськості;
- громадськість зможе реєструватися на вебсайті Реєстру для адресного інформування про оприлюднення в ньому інформації та документації;
- визначається вичерпний перелік підстав для відмови у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля;
- скорочується процедура здійснення оцінки впливу на довкілля у разі усунення недоліків, що стали причиною для відмови.

Проект закону може бути корисний для виробників ВДЕ та інвесторів у сфері ВДЕ, які планують реалізацію проектів будівництва нових об'єктів.

13 лютого 2023 року зареєстровано проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження реєстру видачі, використання та припинення дії гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлювальних джерел енергії, реєстраційний № 9012.

Проектом Закону передбачається ряд змін до Закону України «Про альтернативні джерела енергії», Закону України «Про ринок електричної енергії» для створення в Україні механізму видачі, використання та припинення дії гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії. Зокрема, законопроектом передбачено:

- НКРЕКП визначається уповноваженим органом із видачі гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, на території України;
- НКРЕКП забезпечує формування та ведення реєстру об'єктів електроенергетики та електроустановок споживачів, що використовують ВДЕ, здійснює перевірки об'єктів електроенергетики, генеруючих установок споживачів з метою визначення спроможності здійснювати виробництво електричної енергії з ВДЕ;
- визначаються основні вимоги до порядку видачі, використання та припинення дії гарантії походження електричної енергії, виробленої з ВДЕ. Порядок видачі, використання та припинення дії гарантії походження затверджується НКРЕКП за погодженням з Міненерго;
- визначаються основні вимоги до форми гарантії походження електричної енергії, виробленої з ВДЕ;
- гарантованому покупцю, відповідному постачальнику універсальних послуг передаються гарантії походження електричної енергії, виробленої виробниками, споживачами з ВДЕ, які користуються державною підтримкою («зелений» тариф, аукціонна ціна);
- гарантований покупець, постачальники універсальних послуг відповідно до встановлених Регулятором вимог формують мінімальну ціну гарантії походження електричної енергії, виробленої з ВДЕ, для продажу на торгах гарантіями походження;

- оператор ринку визначається установою, відповідальною за проведення торгів гарантіями походження електричної енергії, власником яких є гарантований покупець, постачальник універсальних послуг;
- дохід від продажу гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, спрямовується гарантованим покупцем та постачальниками універсальних послуг на покриття витрат для виконання спеціальних обов'язків із купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом.

28 лютого 2023 року зареєстровано 2 альтернативні проекти закону з реєстраційними № 9012-1 та № 9012-2. З альтернативними законопроектами можна ознайомитись на офіційному веб-сайті Верховної Ради України в Розділі «Законопроекти».

14 лютого 2023 року зареєстровано проект Закону про внесення змін до Закону України «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності», реєстраційний № 9015.

Законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності», якими зняти існуючі обмеження щодо страхування вітчизняних інвестицій Експортно-кредитним агентством та надати агентству право здійснювати страхування інвестицій в Україні від ризиків, які можуть бути спричинені збройною агресією, бойовими діями та/або тероризмом.

Кабінет Міністрів України

Прийняті рішення

Постанова КМУ від 10 лютого 2023 р. № 118 «Про затвердження Порядку використання коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії».

Уряд затвердив Порядок використання коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії, яким передбачено:

- кошти фонду можуть спрямовуватись, зокрема, на реконструкцію, капітальний ремонт об'єктів критичної інфраструктури, пов'язаних з наданням послуг з електропостачання, освітлення;
- звернення про виділення коштів фонду за цим напрямом здійснюється заявником до Міненерго;
- звернення розглядається за умови надання всіх документів, передбачених Порядком. Для звернення про виділення коштів фонду інформація про пошкоджене та знищене нерухоме майно заявника повинна бути внесена до Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26 березня 2022 р. № 380;
- виділення коштів фонду здійснюється за рішенням Кабінету Міністрів України в межах коштів, що фактично надійшли до фонду. Оскільки фонд формується за рахунок бюджетних коштів, операції, пов'язані з використанням коштів фонду, проводяться у порядку казначейського обслуговування державного бюджету.

Прийняті рішення**Постанова від 28 лютого 2023 року № 390 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП».**

Постановою вносяться зміни до Правил ринку, Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, які передбачають:

- здійснення окремого розрахунку фінансової гарантії для учасників ринку, які раніше не провадили діяльність на ринку електричної енергії протягом повної декади розрахункового місяця;
- вжиття оператором системи передачі та оператором ринку заходів у разі виявлення маніпулювання зі сторони учасника ринку;
- здійснення учасниками ринку операцій у Системі управління ринком та програмному забезпеченні Оператора ринку через уповноважених осіб учасників ринку, які внесені до відповідного реєстру;
- здійснення Регулятором спостереження за ринком та вжиття заходів з метою запобігання неефективному функціонуванню ринку електричної енергії та попередження маніпулювання зі сторони учасників.

Положення щодо окремого порядку розрахунку фінансової гарантії для учасників ринку, які раніше не провадили діяльність на ринку електричної енергії, набирають чинності з 01 вересня 2023 року.

Зазначена постанова буде корисною для виробників ВДЕ, які здійснюють продаж електричної енергії на ринку самостійно або планують вийти з балансуєчої групи Гарантованого покупця з метою самостійної роботи на ринку.

Постанова від 21 лютого 2023 року № 347 «Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 26 березня 2022 року № 350».

Постановою вносяться зміни до постанови НКРЕКП від 26 березня 2022 року № 350 «Про особливості ліцензування у сферах енергетики та комунальних послуг у період дії в Україні воєнного стану», відповідно до яких НКРЕКП відмовляє у видачі ліцензії або приймає рішення про зупинення дії ліцензії у випадку, якщо встановлено факт контролю за кандидатом у ліцензіати або за ліцензіатом зі сторони особи, місцезнаходженням (місцем проживання) якої є тимчасово окупована територія, **за виключенням випадків наявності в таких осіб довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.**

Постанова від 14 лютого 2023 року № 266 «Про схвалення Плану розвитку системи передачі на 2023 – 2032 роки».

Постановою схвалено План розвитку системи передачі на 2023 – 2032 роки для ПрАТ «НЕК «УКРЕНЕРГО».

Постанова від 14 лютого 2023 року № 264 «Про внесення зміни до постанови НКРЕКП від 26 березня 2022 року № 350».

Постановою доповнено постанову НКРЕКП від 26 березня 2022 року № 350 «Про особливості ліцензування у сферах енергетики та комунальних послуг у період дії в Україні воєнного стану» новим положенням, відповідно до якого у разі виявлення Регулятором інформації про здійснення контролю за діяльністю ліцензіата особами, місцезнаходженням (місцем проживання) яких є

тимчасово окупована територія, це є підставою для прийняття Регулятором рішення про зупинення дії ліцензії такому ліцензіату.

Постанова від 14 лютого 2023 року № 263 «Про внесення зміни до постанови НКРЕКП від 03 березня 2022 року № 336».

Постановою вноситься зміна до постанови НКРЕКП від 03 березня 2022 року № 336 «Про врегулювання питання надання повідомлень НКРЕКП про всі зміни даних, зазначених у заяві, документах та відомостях, що додавалися до заяви про отримання ліцензії на строк запровадження (введення) воєнного стану в Україні».

Ліцензіатів зобов'язано протягом 20 робочих днів з дня набрання чинності цією постановою подати НКРЕКП повідомлення про зміни інформації про підтвердження відсутності здійснення контролю за діяльністю суб'єкта господарювання у значенні, наведеному у статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти України у значенні, наведеному у статті 1 Закону України «Про оборону України», з дати початку дії воєнного стану в Україні за формою, встановленою відповідними ліцензійними умовами провадження господарської діяльності.

У подальшому (після набрання чинності постановою) ліцензіати зобов'язані подавати зазначену інформацію регулярно відповідно до вимог ліцензійних умов провадження господарської діяльності. На зазначений вид інформації не поширюється відтермінування на період воєнного стану, що діє відповідно до постанови НКРЕКП №336.

Постанова від 07 лютого 2023 року № 251 «Про внесення зміни до постанови НКРЕКП від 25 лютого 2022 року № 332».

Постановою вносяться зміни до постанови НКРЕКП від 25 лютого 2022 року № 332 «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної енергії, у тому числі фінансового стану учасників ринку електричної енергії на період дії в Україні воєнного стану», якими передбачається:

- Оператор системи передачі не застосовує обмеження максимального обсягу продажу на підставі обґрунтованого (за даними Гідрометцентру) звернення ПрАТ «Укргідроенерго», у період водопілля у разі збільшення прогнозного обсягу припливу води більше ніж на 400 м³/с у порівнянні з обсягом за d-7. Мета – забезпечення можливості продажу ПрАТ «Укргідроенерго» додаткових обсягів електричної енергії, які виникають у періоди неконтрольованих притоків гідроресурсів;
- **виключено положення**, якими встановлено, **що Гарантованому покупцю** для визначення обсягів продажу електричної енергії на РДН **необхідно використовувати прогнозні обсяги відпуску та споживання електричної енергії, надані виробниками ВДЕ** та споживачами за «зеленим» тарифом, виключити. Відповідно, тепер Гарантований покупець здійснюватиме власне прогнозування обсягів купівлі-продажу електричної енергії відповідно до розділу 5 з урахуванням п. 9.6 Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 26.04.2019 р. № 641;
- у разі проведення досудового розслідування щодо сторони відповідальної за баланс (СВБ), Адміністратор розрахунків приймає рішення щодо повернення гарантійних внесків відповідно до Правил ринку з урахуванням вимог органу досудового розслідування, який проводить відповідне досудове розслідування щодо СВБ, чи прокурора, який здійснює нагляд за дотриманням законів під час проведення такого досудового розслідування.